

Evropi nije potrebna nova gasna infrastruktura da bi se osigurala sigurnost snabdevanja, navodi se u novoj studiji savetnika za industriju Artelis, koja upozorava da postoji rizik od 29 milijardi eura koje će biti izgubljene na 32 uglavnom “nepotrebna” gasna projekta.

Odbor za industriju Evropskog parlamenta glasaće o odbacivanju ili usvajanju predložene liste energetske projekata koji ispunjavaju uslove za dobijanje EU sredstava.

Evropska komisija je 31. oktobra predstavila takozvanu četvrtu listu EU projekata zajedničkih interesa (PCI). Ona sadrži 151 projekat energetske infrastrukture, od čega se 70% odnosi na struju i pametne mreže.

Međutim, istraživanje konsultantske firme Artelis za Evropsku klimatsku fondaciju kaže da je „većina“ od 32 gasna projekta na listi PCI možda „nepotrebna“.

„Postojeća gasna infrastruktura u EU je dovoljno sposobna da ispunji različite buduće scenarije potražnje za gasom u EU28, čak i usled ekstremnih slučajeva poremećaja u snabdevanju“, tvrdi se u studiji.

„Ovo sugeriše da je većina od 32 gasna infrastrukturna projekta na četvrtoj listi PCI-ja nepotrebna sa stanovišta sigurnosti snabdevanja i predstavlja potencijalnu preveliku investiciju od više desetina milijardi evra, podržanih evropskim javnim fondovima“, saopšteno je.

Projekti na listi PCI ispunjavaju uslove za primanje novca poreskih obveznika iz EU-a kroz fond za povezivanje Evrope (CEF), koji može pokriti do 50% troškova za projekat koji ispunjava uslove.

Artelis je uradio brojne studije za gasnu industriju i imao privilegovani pristup podacima iz industrije. Procenjuje troškove za 32 gasna projekta na 29 milijardi evra.

Claude Turmes, ministar energetike u Luksemburgu, kaže da to ne bi predstavljalo mudru upotrebu novca EU poreskih obveznika.

“Rizikujemo da ćemo potrošiti 29 milijardi eura na buduća osnovna sredstva, dok blokiramo naš energetske sistem zavisnoscju od fosilnih gasa u narednih 40 godina“, rekao je,

pozivajući Evropu da umesto toga daje prednost investicijama u obnovljive izvore energije.

Pascal Canfin, francuski poslanik koji predsedava moćnim odborom za zaštitu životne sredine u parlamentu, pozvao je Komisiju da preispita spisak. „Ako pratimo brojke date u izveštaju Artelis-a, to bi značilo da bi za svaki evro dat Fondu pravedne tranzicije Komisija bila spremna dati 4 evra za finansiranje gasnih projekata“, primetio je, sugerišući da Komisija treba da preispita svoje prioritete.

Evropska komisija je tada branila svoj predloženi spisak PCI rekavši da odražava “sve veću ulogu obnovljive električne energije u energetske sistemu i potrebu za mrežnim ojačanjima koja omogućava integraciju obnovljivih izvora energije i više prekogranične

trgovine”.

Ali to je bilo pod prethodnom komisijom koju je vodio Jean-Claude Juncker. Od tada, nova predsednica Komisije je dala obećanje da će Evropa postati „prvi svetski klimatski neutralni kontinent do 2050. godine.“ Do kraja marta, očekuje se da će Ursula von der Leien predstaviti „Zakon o klimi“ kojim će blok obavezati na postizanje cilja klimatske neutralnosti do 2050. godine.

A to bi moglo imati posledice za energetske projekte koji ispunjavaju uslove za finansiranje iz EU.

„Lista PCI koju je predložila Junckerova komisija nije povezana sa našim klimatskim ciljevima niti sa odlukom parlamenta o Zelenom dogovoru“, rekao je Martin Hojsik, član Evropskog parlamenta za političku grupu centrističke Obnove Evrope.

“Ovo je jedan od prvih testova za von der Leien-ovu komisiju da dokaže da evropski zeleni dogovor i pariški sporazum uzima ozbiljno“, rekao je on, pozivajući Komisiju da hitno preispita i PCI kriterijume, kao i sam PCI spisak .

Hojsikov poziv podržao je Jean-Pascal van Ipersele, bivši potpredsednik Međuvladinog panela za klimatske promene (IPCC), koji sada predaje na Univerzitetu Louvain u Belgiji.

„Da bi EU postigla neto-nulte emisije gasova sa efektom staklene bašte do 2050. godine, fosilni gas se mora ukinuti i moramo preći na čistu obnovljivu energiju“, rekao je belgijski klimatolog. „Ovaj izveštaj potvrđuje da donosioci odluka u EU nemaju razloga za davanjem prioriteta za novu infrastrukturu fosilnog gasa u ime energetske sigurnosti EU ili buduće potrebe za gasom.“

Braniooci gasnih projekata kažu da su potrebni iz razloga sigurnosti snabdevanja. Četvrta PCI lista sastavljena je na osnovu predviđanja ponude i potražnje od strane operatera gasnih i elektroenergetskih mreža, rekao je James Watson, generalni sekretar Eurogasa, industrijskog udruženja.

„Projekti o kojima je reč imaju zasluge i treba ih smatrati neophodnim delom energetske infrastrukture EU“, rekao je on za EURACTIV, rekavši da lista „odražava potrebe država članica da završe i integrišu svoje energetske tržište“.

Očekuje se da će samo Zeleni i levičari odbiti četvrti PCI listu na glasanju sledeće srede u odboru za industrijski parlament, rekao je izvor iz EU, ističući da će poslanici glasati o listi u celosti, a ne o pojedinačnim projektima.

A čini se da zakonodavci ne žele potpuno da odbace spisak, jer bi to takođe ugrozilo projekte povezivanja električne energije, koji se smatraju neophodnim za razvoj obnovljivih izvora energije, rekao je izvor.

Međutim, očekuje se da i evropski poslanici podnesu rezoluciju kojom Komisija traži da

Studija kaže da će milijarde biti izgubljene na “nepotrebnim” projektima gasa

preispita listu u svetlu evropskog zelenog ugovora.

„Komisija mora analizirati kompatibilnost svakog gasnog projekta na ovoj četvrtoj listi PCI sa novim klimatskim obavezama Unije koje proizilaze iz Zelenog sporazuma i izvlačiti posledice“, rekao je Pascal Canfin.

Sredinom februara Evropski parlament održaće plenarno glasanje o četvrtoj listi PCI.

Izvor: euractiv